

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань фінансів, податкової та митної політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-28-07, факс: 255-25-91

ВИСНОВОК

до проекту Закону України

**про внесення змін до розділу IV "Прикінцеві та перехідні положення"
Закону України "Про споживче кредитування" (щодо кредитів, наданих в
іноземній валюті)**

реєстр. № 4475 від 09.12.2020

03 березня 2021 року

протокол № 58

Комітет Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики на своєму засіданні 03 березня 2021 року (протокол № 58) розглянув проект Закону України про внесення змін до розділу IV "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про споживче кредитування" (щодо кредитів, наданих в іноземній валюті) (реєстр. № 4475 від 09.12.2020), внесений народними депутатами України Кінзбурською В.О. та іншими.

Метою законопроекту є сприяння відновленню платоспроможності позичальників, які отримали споживчі кредити в іноземній валюті, але не змогли своєчасно здійснювати платежі за цими кредитами.

Законопроект передбачає запровадження загального механізму реструктуризації усіх споживчих валютних кредитів фізичних осіб шляхом конвертації їх у гривню, шляхом доповнення розділу IV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про споживче кредитування» новим пунктом 7, в якому визначаються порядок та умови проведення реструктуризації зобов'язань за договорами про споживчий кредит, наданими в іноземній валюті.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку № 16/03-2021/63270 від 24.02.2021 висловлює зауваження до поданого законопроекту.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету у своєму висновку № 04-13/3-2021/22987 від 28.01.2021 зазначає, що законопроект матиме опосередкований вплив на показники бюджету (може призвести до зміни показників доходів бюджету в частині сплати податків позичальниками і кредиторами залежно від практики застосування даної законодавчої ініціативи). У разі прийняття відповідного закону він може набирати чинності згідно із законодавством.

Міністерство фінансів на виконання доручення Прем'єр –міністра України у своєму висновку № 14020-04-2/41428 від 31.12.2020 зазначає, законопроект не може бути підтриманий.

Національний банк України у своєму висновку № 18-0009/1114 від 06.01.2021 зазначив, що законопроект не підтримується Національним банком України.

При підготовці законопроекту до розгляду була проведена низка робочих груп із залученням широкого кола експертів, представників громадських об'єднань позичальників, зацікавлених органів державної влади та організацій.

Учасниками робочих груп були висловлені численні та слушні зауваження до законопроекту, розгляд яких при доопрацюванні законопроекту до другого читання є важливою умовою прийняття законопроекту в цілому.

З огляду на зазначене, пропонується при подальшому доопрацюванні законопроекту передбачити, що:

1. **Обов'язковій реструктуризації** мають підлягати лише споживчі кредити в іноземній валюті, які відповідають таким умовам:

1) забезпеченням за таким кредитом є майно, що віднесене до об'єктів житлового фонду, яке є єдиним житлом позичальника/майнового поручителя, або об'єкт незавершеного житлового будівництва, майнові права на нього, що є предметом іпотеки згідно із статтею 5 Закону України "Про іпотеку", якщо такий об'єкт став або мав стати єдиним житлом позичальника, або земельна ділянка з цільовим призначенням для будівництва житлового будинку, який став або мав стати єдиним житлом позичальника;

2) таке нерухоме житлове майно використовується як місце постійного проживання позичальника/майнового поручителя або є об'єктом незавершеного житлового будівництва, за умови, що у позичальника або майнового поручителя у власності немає іншого нерухомого житлового майна, або таке нерухоме житлове майно придбавалося повністю або частково за кредитні кошти, і при цьому умовами кредитного договору передбачена заборона реєстрації місця проживання позичальника або майнового поручителя за адресою знаходження нерухомого житлового майна, за умови, що у позичальника або майнового поручителя у власності немає іншого нерухомого житлового майна;

3) загальна площа такого нерухомого житлового майна (об'єкта незавершеного житлового будівництва) не перевищує 140 квадратних метрів для квартири та 250 квадратних метрів для житлового будинку;

4) станом на день набрання чинності цим пунктом наявне не погашене грошове зобов'язання (зокрема грошове зобов'язання, строк сплати якого не настав) перед кредитором (в тому числі перед новим кредитором, до якого перейшли права кредитодавця, крім випадку переходу усіх прав кредитодавця до поручителя/заставадавця у зв'язку з виконанням ним зобов'язань позичальника);

5) станом на 01 січня 2014 року відсутня прострочена заборгованість, крім простроченої заборгованості зі сплати неустойки та інших платежів, що були нараховані у зв'язку з виникненням прострочених платежів, або така прострочена

заборгованість, яка виникла до 01 січня 2014 року, була погашена до дня реструктуризації;

2. Обов'язкова реструктуризація зобов'язань здійснюється протягом 60 днів з дня надходження до нього письмової заяви позичальника про проведення реструктуризації, що подається протягом 6 місяців з дня набрання законом чинності з можливістю подовження цього строку у випадку смерті позичальника, розгляду спорів у судах і тощо;

3. Реструктуризація здійснюється за курсом, який розраховується як середнє значення між курсом відповідної іноземної валюти, встановленим Національним банком України на день укладення договору та її курсом, встановленим Національним банком України на день проведення реструктуризації;

4. Якщо до дня проведення реструктуризації застосовувався розмір процентів за користування кредитом, що перевищував половину розміру українського індексу ставок за дванадцятимісячними депозитами фізичних осіб у іноземній валюті, у якій відповідно до договору було виражено грошові зобов'язання, то при проведенні реструктуризації сума грошових зобов'язань позичальника зменшується на суму такого перевищення.

Для обчислення суми перевищення застосовується останнє значення індексу ставок за дванадцятимісячними депозитами фізичних осіб у відповідній іноземній валюті, встановлене у році, що передує року застосування розміру процентів за користування кредитом. Якщо у році, що передує року застосування розміру процентів за користування кредитом, індекс ставок за дванадцятимісячними депозитами фізичних осіб у відповідній іноземній валюті не встановлювався, то для обчислення суми перевищення застосовується перше значення українського індексу ставок за дванадцятимісячними депозитами фізичних осіб у відповідній іноземній валюті, встановлене у 2011 році.

Перерахунок процентів проводиться з урахуванням того, що у випадку, якщо кредитором була направлена позичальнику вимога про дострокове повернення всієї суми кредиту або строк кредитування відповідно до договору закінчився, починаючи з дати пред'явлення кредитором позичальнику вимоги або дати закінчення строку кредитування, згідно з частиною другою статті 1050 Цивільного кодексу України нарахування процентів припиняється;

5. Якщо зобов'язання боржника за договором про споживчий кредит підлягають реструктуризації відповідно до цього законопроекту, то це є підставою для визнання судом відповідно до статті 432 Цивільного процесуального кодексу України таким, що не підлягає виконанню, виконавчого документу, виданого для звернення до виконання рішення суду (ухваленого до набуття чинності цим законопроектом як законом), яким на підставі такого договору про споживчий кредит передбачено стягнення грошових коштів та/або звернення стягнення на нерухоме майно. У разі визнання судом з цих підстав зазначеного виконавчого документу таким, що не підлягає виконанню, та в разі подання після цього нової позовної заяви стороною справи, в якій було ухвалено таке рішення суду, таке рішення суду не може бути підставою для відмови у відкритті провадження у

справі відповідно до пункту 2 частини першої статті 186 Цивільного процесуального кодексу України;

6. При проведенні реструктуризації за кредитами, зобов'язання за якими забезпечені єдиним житлом, що знаходиться на тимчасово окупованій території, передбачаються особливості з урахуванням неможливості проживання у такому житлі позичальника, який має статус переселенця, а також реалізації звернення стягнення на таке житло;

7. Подальше виконання позичальником зобов'язань після реструктуризації відбувається відповідно до норм Закону України "Про споживче кредитування".

З огляду на зазначене та керуючись положеннями статей 108, 114, частини першої статті 116 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», Комітет вирішив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України

1) проект Закону України про внесення змін до розділу IV "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про споживче кредитування" (щодо кредитів, наданих в іноземній валюті) (реєстр. № 4475 від 09.12.2020), внесений народними депутатами України Кінзбурською В.О. та іншими, **прийняти за основу;**

2) надати доручення Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики доопрацювати зазначений законопроект відповідно до частини 1 статті 116 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» щодо внесення змін до тексту проекту стосовно:

внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України щодо можливості проведення реструктуризації за кредитними договорами, за якими судом прийнято рішення щодо звернення стягнення на єдине житло позичальника, але таке рішення не виконано внаслідок дії Закону України "Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті";

продовження дії Закону України "Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті" на час проведення реструктуризації.

2. Доповідачем від Комітету визначено члена Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики – народного депутата України Кінзбурську В.О.

Голова Комітету

Д.О. Гетманцев

Вик. Боцула Т.А.

т. 255-31-01

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ГЕТМАНЦЕВ ДАНИЛО ОЛЕКСАНДРОВИЧ

Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA1040000006743D0087F6A301

Дійсний до: 17.07.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 04-32/03-2021/80896 від 05.03.2021

